

Številka: 007-16/2014

Datum: 22. 4. 2014

**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DRŽAVNI SEKRETAR

Kotnikova ulica 28

1000 Ljubljana

e-naslov: gp.mddsz@gov.si

Zadeva: Predlog zakona o začasnem in občasnem delu dijakov in študentov – mnenje Informacijskega pooblaščenca

Zveza: Vaše zaprosilo in gradivo z dne 11. 4. 2014

Spoštovani!

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju Pooblaščenec) na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) daje predhodna mnenja ministrstvu, državnemu zboru, organom samoupravnih lokalnih skupnosti, drugim državnim organom ter nosilcem javnih pooblastil o usklajenosti določb predlogov zakonov ter ostalih predpisov z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo osebne podatke. S spodnjim mnenjem se odzivamo na predlog Zakona o začasnem in občasnem delu dijakov in študentov; EVA 2013 - 2611 - 0051(v nadaljevanju: predlog zakona).

Uvodoma Pooblaščenec ugotavlja, da iz primerjalno pravnega pregleda, v katerega so vključene Nemčija, Slovaška in Belgija ni mogoče ugotoviti, kako je vodenje zbirk osebnih podatkov urejeno v tamkajšnji zakonodaji – ali je vzpostavljena centralna zbirka dijakov/študentov, ki opravljajo začasno oziroma občasno delo pri ministrstvu, pristojnem za delo. Občasno oziroma začasno delo študentov/dijakov je le eno od področij, ki jih zaradi varovanja javnega interesa ureja slovenska zakonodaja. Zgolj to dejstvo po prepričanju Pooblaščenca ne zadošča za vzpostavljane centralne zbirke tistih, ki tovrstno delo opravljajo, še posebej, ker iz tega naslova za državo ne izhajajo nobene neposredne obveznosti (npr. subvencij...). Država npr. regulira najdaljši delovni čas, odmore, počitke, minimalno plačo, pa zaradi tega še ni upravičena voditi do centralne zbirke s podatki o delavcih pri t.i. resornem ministrstvu. Zbirke osebnih podatkov vodijo subjekti, ki jih potrebujejo za izvajanje svojih obveznosti. V konkretnem primeru so to posredniki in delodajalci. Pristojni državni organi so za izvajanje nadzora (inšpekcijskih in prekrškovnih postopkov) po področnih predpisih vselej upravičeni pridobiti in uporabiti (tudi) osebne podatke, ki so potrebni za ta namen. Centralna zbirka iz tega razloga ni potrebna in po prepričanju Pooblaščenca pomeni pretirano (nesorazmerno) obdelavo osebnih podatkov, ki je v nasprotju z določbami ZVOP-1 (3. člen) in Direktive 46/95/ES (6. člen).

V delu, ki se nanaša na izvajanje pristojnosti države – podeljevanje dovoljenja za opravljanje dejavnosti posredovanja začasnega in občasnega dela dijakov in študentov, se zbirka podatkov pri pristojnem organu kaže

kot smiselna in potrebna. Na drugi strani **v delu, v katerem ne gre za izvajanje pristojnosti/obveznosti države (torej v delu t.i. centralne zbirke, ki se nanaša na izdane napatnice, dijake/štoludente in delodajalce – kolikor jih je mogoče povezati s konkretnim dijakom/študentom), za zbirko pri ministrstvu, pristojnem za delo, Pooblaščenec ne najde temelja in ji torej izrecno nasprotuje.**

Začasno oziroma občasno delo je le ena od oblik opravljanja dela, pri kateri pristojno ministrstvo nima neposrednih (finančnih ali drugačnih) obveznosti do konkretnega dijaka oziroma študenta, ki takšno delo opravlja. Tako kot pri drugih oblikah dela, bo svoje obveznosti do različnih državnih institucij (plačilo davkov in prispevkov) opravil delodajalec oziroma v določenih primerih posrednik – pristojni organi pa bodo pravilnost njegovega ravnanja nadzirali v skladu s svojimi pristojnostmi po področnih zakonih – tako kot v drugih primerih.

Pooblaščenec še dodaja, da je (vsaj) z vidika varstva osebnih podatkov neprimerna tudi določba 26/III, po kateri lahko ministrstvo, pristojno za delo, z javnim pooblastilom za vzpostavitev, vzdrževanje in vodenje centralne evidence ali dela centralne evidence pooblasti tudi zunanjšega izvajalca. Kot je poudarjeno že zgoraj, Pooblaščenec nasprotuje vzpostavitvi centralne zbirke z osebnimi podatki pri resornem ministrstvu, ki ni posledica opravljanja ministrstvu poverjenih pristojnosti. Še manj je torej sprejemljivo, da bi vodenje takšne zbirke z javnim pooblastilom resorno ministrstvo preneslo na tretji subjekt. Vodenje zbirke osebnih podatkov je vselej namenjeno izvajanju pristojnosti/nalog upravljavca. Upošteva je namen podelitve javnega pooblastila, ki je v večji učinkovitosti, fleksibilnosti, konkurenčnosti, odmiku od vpliva politike, možnosti samoregulacije... lahko hitro ugotovimo, da **je lahko obdelava osebnih podatkov pri nosilcu javnega pooblastila le posledica prenosa opravljanja javnopravnih nalog nanj. Če nanj torej niso prenesene nobene javnopravne naloge (ker jih v konkretnem primeru nima niti resorno ministrstvo), samo vodenje centralne zbirke prav gotovo ne more pomeniti izvajanja javnega pooblastila.**

Ostale pripombe

K 17. členu predloga zakona:

Delodajalec je za dijaka ali študenta po zgornji določbi dolžan voditi dnevno evidenco prihoda in odhoda ter število dejansko opravljenih ur začasnega ali občasnega dela dijaka ali študenta. Pooblaščenec se sprašuje, ali je imel predlagatelj zakona v mislih tudi specifične oblike začasnega oziroma občasnega dela kot npr. enkratno pomoč pri selitvi, ki jo študent opravi za fizično osebo, sojenje na tekmah v različnih športnih panogah, ki ga dijak/študent opravi za različna društva ipd. Če naj bi bil delovni čas pomemben za pravice dijaka/študenta (še v obdobju naslednjih 5 let) bi bilo smiselno določiti obveznost delodajalca, da potrditev delovnega časa izroči študentu/dijaku, ta pa posredniku, ki podatek vodi v svoji evidenci. Številna društva namreč morda ne bodo niti obstajala še pet let po opravljenem delu. Kako težko bo dejanski delovni čas preverjati pri fizičnih osebah, za katere bi dijaki/študenti opravili občasno delo, pa najbrž ni treba posebej poudarjati.

K 22/VI členu predloga zakona:

Člen določa, da posrednik vodi evidenco obračunanih in plačanih sredstev iz dajatve. Pooblaščenec opozarja, da mora v skladu z 38. členom Ustave RS zakon določati tudi vrste osebnih podatkov, ki se za določen namen vodijo v zbirki.

K 28/I členu predloga zakona:

Pooblaščenec je v uvodu že natančno pojasnil, zakaj nasprotuje centralni evidenci v predlagani obliki. Na tem mestu dodaja, da ni jasno, kako/zakaj bi se lahko podatki o dijaku/študentu lahko prenehali voditi v (centralni) evidenci na zahtevo dijaka ali študenta, kot to določa tretja alineja prvega odstavka 28. člena predloga zakona. Takšen zapis ponovno dokazuje, da podatki o študentu/dijaku za ministrstvo niso pomembni. V tem primeru se, kot že pojasnjeno, ne smejo voditi v zbirki. Pravilo pri obdelavi osebnih podatkov v javnem sektorju je, da se

osebni podatki obdelujejo na podlagi zakona, za namene opravljanja zakonsko določenih pristojnosti upravljavca, posledično pa posameznik ne more zahtevati prenehanja vodenja svojih osebnih podatkov v takšni zbirki, saj se podatki vodijo v skladu z namenom, hranijo pa po predpisih o dokumentarnem in arhivskem gradivu.

K 30. členu predloga zakona:

Pooblaščenec opozarja, da ima vsak že na podlagi 38. člena Ustave RS in 30. člena ZVOP-1 vselej pravico seznaniti se s podatki, ki jih o njem vodi upravljavec. Ta pravica obsega več upravičenj – je torej širša od diktacije 30. člena predloga zakona, po katerem na predlog dijaka ali študenta posrednik iz centralne evidence izpiše opis del, pridobljenih izkušenj in neformalnih znanj, pridobljenih v okviru opravljenega začasnega ali občasnega dela dijaka ali študenta. Če želi predlagatelj to obveznost posrednika posebej izpostaviti, je potrebno vsaj v obrazložitev k členu zapisati, da je sicer v skladu z ZVOP-1 posrednik (in vsi drugi upravljavci) dijaku/študentu na njegovo zahtevo po seznanitvi z lastnimi osebnimi podatki dolžan posredovati tudi druge informacije iz 30. člena ZVOP-1.

Prosimo za povratno informacijo o upoštevanju naših pripomb.

S spoštovanjem,

Informacijski pooblaščenec
Nataša Pirc Musar, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka